Eerste impressie gezondheidskundige beoordeling bodemverontreiniging “Omgeving de Driehoek” Lichtenvoorde

Van: team gezonde Leefomgeving MMK van GGD Noord- en Oost-Gelderland

Voor: gemeente Oost-Gelre

Datum: 12 mei 2026.

Auteur: Steven van der Lelie

Gemeente Oost-Gelre vroeg de GGD op 28 april jl. om mee te denken over de impact van de bodemverontreiniging op het terrein van voormalig Vitelco Leather te Lichtenvoorde.

Aanleiding:

De grond ligt binnen het terrein van de voormalige leerlooierij van Koninklijke Hulshof.

Uit voorgaande bodemonderzoeken was bekend dat er historische bodemverontreinigingen op het terrein aanwezig waren. Nadat de gemeente het terrein van Vitelco Leather kocht is opdracht gegeven aan bureau Land om een hernieuwd inventariserend bodemonderzoek te doen.

De GGD is gevraagd hierover vanuit Volksgezondheidsperspectief een reactie op te geven.

De beoordeling van de GGD loopt parallel met de beoordeling door de O.D.A. die aan wettelijke grenswaarden voor bodem toetst.

Bij een gezondheidskundige beoordeling van een bodemverontreiniging is naast de wettelijke toetsing en een sanscrit berekening om risico’s te duiden, het risico op blootstelling van mensen van belang.

Blootstelling kan op verschillende manieren plaatsvinden:

- Inademing van vluchtige componenten uit de bodem via lucht,

- Contact via huid door activiteiten op en in de bodem,
- Verspreiding van verontreinigde grond naar andere plaatsen,
- Opname van stoffen in gewassen die worden geconsumeerd of,
- Via verontreinigd water naar recreatie- of drinkwater.

Het betreft een complexe en uitgebreide verontreiniging die zich volgens het eerste inventariserende onderzoek op verschillende plekken op het terrein bevindt.

Voor de meeste gevonden stoffen zijn wettelijke grenswaarden vastgesteld.

Een deel van de verontreiniging is nog niet voldoende afgeperkt om risico op verspreiding te kunnen beoordelen.

Er is dus vervolgonderzoek nodig om beter in kaart te kunnen brengen wat verspreidings- en daarmee blootstellingsrisico's kunnen zijn.

Dit geldt met name voor de PFAS-verontreiniging aan de westzijde van het terrein.

Deze verontreiniging is niet voldoende afgeperkt waardoor niet helder is of deze verontreiniging zich heeft verplaatst naar plekken waar nu mensen verblijven.

De GGD adviseert voor het terrein een saneringsplan te laten ontwikkelen om na te gaan wat de gevolgen zouden zijn alvorens het terrein een andere dan industriële functie te kunnen geven.

Zonder een oordeel te vellen lijkt het de GGD aangewezen de verspreiding van de verontreinigingen verder in te perken, het volume te bepalen, sanerings-strategieën te ontwikkelen alvorens te informeren aan omwonenden en toekomstige eigenaren van de grond.

De gezondheidskundige impact van een en ander is momenteel nog niet goed in te schatten.

Deze impact hangt af van verspreiding (b.v. PFAS) wanneer het de huidige omwonenden betreft.

Daarnaast speelt ook het geschatte risico op blootstelling aan de verontreinig een rol.

Hiervoor is bijvoorbeeld van belang om te weten waar de PFAS-verontreiniging in het grondwater onder tuinen van omwonenden en in welke concentratie aangetroffen wordt.

Daarnaast is het gebruik van dit verontreinigde water van belang om te weten. Wordt er bijvoorbeeld water voor besproeien van tuinen en gewassen opgepompt.

Een andere vraag is of er met PFAS verontreinigde grond in de omgeving buiten het terrein van het plangebied terecht gekomen is.

Daarnaast kan voor de aangetoonde bodemverontreiniging, waarvoor verder onderzoek niet nodig, is op basis van een sanscrit berekening het humaan risico worden bepaald. Dit kan door de O.D.A. worden uitgevoerd.

Zoals gezegd zal één en ander in een saneringsplan verder uitgewerkt moeten worden.

Voor zover geeft de GGD een eerste reactie op het uitgebreide rapport van Bureau Land.

De GGD is niet eerder dan 28 april 2026 bij de uitkomsten van deze onderzoeken naar bodemverontreiniging betrokken.

Bij verdere planvorming blijft de GGD graag aangehaakt om samen met de omgevingsdienst en de gemeente de gezondheidskundige impact van één en andere te beoordelen.

Tot zover de eerste reactie van de GGD Noord- en Oost-Gelderland.